

A lengyelfalvi Orbán család bárói ága.

(Második, befejező közlemény.)

II. Elek legifjabb gyermeke *Klára*. Született 1746-ban. A sors különös szerepet juttatott neki a család történetében. Fiutestvérei közül Antal magtalanul halt meg. Ferencz nem tért vissza többé Amerikából. Pál katonáskodott s mint főrangú katonatiszt jobbra felemészttette a családi vagyon reámaradt részét. Egyenkint adogatta el az ősi javakat, melyet a külföldi katonáskodás, háborus viszonyok nagyon leapasztottak. Aranyosszék irataiban több nyomát találjuk a birtokeladásoknak s a két fiutestvér külföldi tartózkodásának.¹ A harasztosi kastélyban végre is egyedül maradt az öt testvér közül Klára, ki hidvégi gróf Nemes Józsefhez ment nőül. Gróf Nemes József 1759-ben született; kir. táblai ülnök, majd aranyosszéki főkirálybíró volt 1790-ben s utódok nélkül halt meg 1806-ban.² Ő állította össze 1792-ben azt az indexet, mely máig is jól használható utmutató Aranyosszék levéltárának fennmaradt protocollumaiban.

Klára, férjének tekintélyes állását arra igyekezett felhasználni, hogy lehetőleg együtt tarthassa a család birtokait. Testvéreitől is vásárolt, sőt visszavásárolta a másoknak eladott birtokaikat is. Folytonosan perel a harasztosiakkal, kik a férfigazda nélkül maradt jószágot nyirbálták s beszántották, ki mint hozzájuthatott. Klára csak folyton protestál és protestál, de bizony sokszor hiába és

¹ *Lehel*. Nro. 10. 1774. 321. 356. 415. I. U. o. 1776, 598. I. *Urs* Nro. 9-1769. 67. I. *Kadika* Nro. 16. 1769. 172. 1585. 1587. I. *Aba* Nro. 15. 1767. 1768. I. *Hunyadi* Nro. 18. 1779. 157. 177. 187. I. Aranyosszék levéltárában. Ma Torda-Aranyos vmegye levéltárában őrzik. Használta őket Orbán Balázs is.

² Nagy Iván VIII. kötet. 126. l. és eredeti szomorujelentés az E. N. M. könyvtárában.

eredménytelenül. A birtokok többfelé feküdtek, kezelésük nehéz volt. A harasztosi kastélyt gróf Torotzkay Sigmondtól vásárolta vissza, kinek Ferencz és Pál adták el.¹ Meghalt 1789 november 4-én s Harasztoson van eltemetve.²

Mi történt a visszavásárolt birtokokkal, nem tudjuk. Annyi bizonyos, hogy többé nem volt Orbán-birtok Harasztos. A családi iratok, — melyeket I. Elek oly gondosan gyűjtött össze, hogy biztonságban legyenek az erős falak között, — sajnos az 1815-iki tűzvész alkalmával elpusztultak. Ami itt-ott megmaradt belőle, abból sokat szétszórt a 1848—49-iki oláh dúlás. Egy pár darabot Orbán Balázs — Aranyosszék leírásához gyűjtven az anyagot — talált s kegyeletből megvásárolt. Mindössze 8—10 drb azoknak a száma, mely az ő ajándékaképpen az Erdélyi Nemzeti Múzeum levéltárába került. A lengyelfalvi ősi családi birtokot és a frátai jószágot *Pál*, mint a hazában maradt fiú utód, áldozatok árán is megtartotta. *Pál* gyermekei közül *János* a legidősebb gyermek 1782-ben született. 1809-ben a kolozsmegyei nemes insurgens lovasok kapitánya. 27 éves korában vett részt az utolsó nemesi fölkelésben s ez időben Frátán lakott.³ *Julia*, nedeczei Nedeczky Jánosné 1787-ben született, *Mária* 1788-ban. Férjhez nem ment. A negyedik gyermek *István*, kiről semmi adatot nem tudunk. Az ötödik *Klára*, zabolai gróf Mikes Istvánné, meghalt 1872 május 4-én 83 éves korában,⁴ a hatodik *Franziska*, nem ment férjhez. A hetedik *Alojzia*, báró Fischer Józsefné, ki 1787-ben született.⁵

A család hazai és szorosabban erdélyrészi ágát *János* tartotta fenn. János felesége Knechtel Eugenia, Knechtel János és Foresti Mária leánya. Knechtel Eugenia családjáról részletesebben kell

¹ *Lchel* Nr. 10. 215—222. I. Aranyosszék levéltárában.

² Eredeti szomorujelentés az Erdélyi Nemzeti Múzeum könyvtárában.

³ Gróf Kemény Sámuel kézirat gyűjteménye, az 1809-iki nemesi insurrekcióról az Erdélyi Nemzeti Múzeum levéltárában.

⁴ Eredeti szomorujelentés az Erdélyi Nemzeti Múzeum könyvtárában.

⁵ Századok 1891. 4. 1. és családi feljegyzések alapján. Alojzia születési dátuma Sarkantus Gyulay Rikárd ír feljegyzése után.

megemlékezni, mert az Orbán bárók XIX. századi életsorsára nagymértékben kihatott. Meg kell emlékezni annál is inkább, mert Knechtel Eugénia Orbán Balázsnak volt az édes anyja s ha igaz az, hogy „férfi sorsa a nő“, úgy igaz az is: az anya sorsa a gyermek jövőjének is alapja.

Knechtel Eugénia édes atyja, Knechtel János a selmeczbányai akadémiát végezte s tizenkét más akademikus társával a XIX. század elején Mohamed török szultán szolgálatába szegődött s társai között a szultán bizalmát teljesen bírva, a török bányaugyek főgondnoka lett. Ott megnősült. Igen szép és gazdag görög nő, Foresti Máriát vette feleségül. De a honvágy regényes körülmények között visszahozta hazájába. Neje akarata ellenére és tudta nélkül, egyetlen leányával Eugéniával hazaszökött Magyarországra. Itt leányát nevelőintézetbe adta Kassán. Lefizette érte három évre a tartásdíjat s visszaindult, hogy nejét leánya után hozza. Utközben hajótörést szenvedett s a tengerbe veszett. Kétségbeesett neje hiába nyomozta elveszett övéit; nem találta meg. Letelven a három év, a kis Eugénia magára maradt Kassán s ki tudja mi történik vele, ha báró Orbán Pálné Dessewffy Mária meg nem szánja s a kis árvát gondjaiba nem veszi. Együtt neveltette leányaival s mikor már szép hajadonná fejlődött, fia János nőül vette s házasságukból öt gyermek származott.

Orbán János 1779-ben született a Kassa melletti Mindszenten. A családnak Bécsben tett katona tiszti alapítványából nevededett. Huszártiszt lett. Részt vett a Napoleon elleni harcokban. Megsebesülve két helyen golyótól, francia fogságba került s onnan hazatérve, huszárkapitányi nyugdíjáról lemondva, szülei Kassa melletti gecsei birtokán élt. Itt ismerkedett meg Knechtel Eugeniával, a messzi idegenből ide származott árva leánycával. A sors úgy akarta, hogy a kesergő édes anyát hosszas nyomozás után megtalálják. Boldog örömmel sietett Erdélybe konstantinápolyi otthonából s Lengyelfalván pillantotta meg örökre elveszítettnek hitt leányát és annak családját. A szeretett és tragikus végű férj helyett csacsogó kis unokák borultak a messzi

idegenből jött édes nagyanya ölébe. A meleg családi otthont talált Knechtelné pár év múlva visszatért a török fővárosba pompás palotát építeni feltalált övéinek s azzal a reménnyel indult vissza Erdélybe, hogy kicsalogatja őket a szép kastélyba és hátralevő napjait ott a „mormoló“ márványtenger szívéhez nőtt csodaszép vidékén szerettei körében töltheti el. A család teljesítette a nagyanya akaratát, ki előbb indult vissza Konstantinápolyba, hogy övéit barátságos otthonnal fogadhassa. A sors másképp határozott. Csak annyit engedett meg a végzet neki, hogy utolsó pillantást vessen a szigettenger felé, hol a forrón szeretett s hősök vérivel megszentelt Görög hazája csipkézett parijain szabadságról, régi dicsőségről susognak a csapkodó hullámok. 1846 május 11-én, nyolcz nappal Foresti Eugénia halála után érkezett *János* családjával huszonkét napi fárasztó utazással Konstantinápolyba. Tizenkét évi pereskedéssel az örökségnek csak kisebb részét tudták megszerezni és csak 1859 november 9-én térhettek vissza hazájukba. Konstantinápolyi házában sok magyar emigráns élvezte vendégszeretetét és oltalmát.¹ Itthon *János* Lengyelfalván élt, fiaival Balázs és Ottóval gazdálkodott. Meghalt 1871 augusztus 24-én. Gyermekei: *Felix* (Bódog) ki 1827-ben született. Kétszer nősült. Első neje Nagy Matild, második Zöld Matild. Kányádon (Udvarhelyvármegye) volt birtokos. 1848-ban mint Kossuth-huszárhadnagy küzdötte végig a szabadságharcot. Pár évig bujdokolt, azután visszatért Lengyelfalvára. Tartózkodott huzamosabb ideig Moldvában, de hogy hol és miért, az élő családtagok sem tudják. Részt vett ugyan vármegyéje közéletében, de igen zárkózott természetű különcz hírében álló ember volt. E dolgozat írója is ismerte diák korában az öreg bárót, ki akkoriban Székelyudvarhely Szent-Imre nevű városrészében lakott családjával. Meghalt 1895 november 6-án, Székelyudvarhelyt.

¹ Századok 1891. 4—6. lap és L. B Orbán Ottó feljegyzéseiből. Ez utóbbi feljegyzés szerint mérge által halt volna meg Knechtelné, mivel a török papoknak érdekükben állott birtokait az ország törvényei szerint megkaparintani.

Az Orbán család fénykorának csúcspontján két név áll. Az egyik a gazdag primorrá nőtt s bárósított *II. Elek* az Apor Péter „*finom ifju embere*“, a másik **Balázs**, a legnemesebb szívű férfit, ki legforróbban szeretett családjának, székely véreinek és vele együtt az egész magyar nemzetnek élt utolsó lehelletéig. Az ő hagyatéka az ércnél is maradandóbb szellemi kincs. Az ő könyvénel értékesebbet sem előtte, sem utána senki sem hagyott mind máig székely hazájának. Alakja annyira bele van vésve az élő kortársak emlékezetébe, a közéletbe és irodalomba, hogy az onnan csak nemzetével együtt pusztulhat ki.

Szejké fürdő vendéglője,
a lerombolt régi sírbolt közelében

Származása és gyermekkora romantikával, ifjú kora gazdag politikai eseményekkel, férfi kora sok hányódással és munkával van tele. Családjában a második gyermek. Született 1830 február 3-án Lengyelfalván. Tanulmányait a székelyudvarhelyi katolikus gimnáziumban kezdte s miután ott csak syntaxista és grammatikai osztályok voltak, a reformátusok kollégiumában fejezte be. 1846-ban kiment szüleivel Konstantinápolyba, de tudományszomja a család ellenkezése dacára utazásra csábította, két ízben is bejárván a keleti tartományokat. A magyar szabadságharcz Konstantinápolyban találta. Innen kísérelte meg bevonulni 150 emberről álló csapatával a hazába. Jóformán

el se indulhatott, már kialudt a nemzet tüze Világosnál. Öcsse Orbán Ottó feljegyzése szerint¹ az osztrák kormány által Kossuth Lajos ellen fölbérelt 200 főnyi rabló csapatot a szultántól nyert katonák által szétverette s ez által megmentette a Kiutahiából Angliába utazott nagy államférfiu életét. Bejárta Angliát, hol Jersey és Guernsey szigetén tartózkodott. 1855-től kezdve Konstantinápolyban találjuk, mint a menekült emigránsok kaszinójának szervezőjét. Kossuthot, Mészáros, Guyont, Teleki Sándort ismerte. Hugó Victor, Mazzini és Louis Blanc társaságát élvezte és erősen demokrata szellemét ez utóbbival való barátsága fejlesztette ki. Londoni tartózkodása alatt a British Múzeumban gyűjtögette a szellemi kincseket. 1859-ben tért vissza hazájába, mikor már családja odahagyta a török birodalom fővárosát. Közéleti szerepléséből kiemeljük azt, hogy 1861-ben Udvarhelyszék, 1867-ben Kolozs vármegye főjegyzője; 1875-ben Udvarhely megyei kerülete, később Berettyó-Ujfalú országgyűlési képviselője volt egészen haláláig. Torda díszpolgárrá választotta, ezzel tisztelvén meg benne a város monográfiáját.

Irodalmi munkássága nemcsak minőségben, de mennyiségben is gazdag. Főbb munkái: *Utazás Keleten* 1861., *A Székelyföld leírása* I—VI. kötetben. 1868—1873. *Országgyűlési beszédei* 1874—1884. *Kelet tündérvilága, Magyar népköltési gyűjtemény* III. kötet 1882. *A székelyek származásáról és intézményeiről* 1888. Utolsó nagy műve *Torda város és környéke* 1889-ből. E becses irodalmi munkásságnak köszönhette, hogy 1887-ben a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagjává választotta. 1864-től kezdve alig van hirlap, szépirodalmi és más folyóirat Magyarországon, melyben Orbán Balázstól, vagy Orbán Balázsról cikket ne találunk. 1890 április 19-én halt meg Budapesten Kálvin-téri lakásán s koporsóját zokogó székely ifjak állták körül, kik benne igazi atyjukat veszítették el.

¹ E szerepléséről Kővári László is tudott. Orbán Balázs emléke 1890-ben Boros György szerkesztésében Kolozsvárt megjelent műnek 5. lapján.

Jelleme kifogástalan. „Önzetlenül s nem divalból demokrata.“ Politikai életében a függetlenségi eszmék tántoríthatlan harczosa. Vallásos érzületében katolikus származása daczára a legszabadelvűbb s legjobban jellemezhetjük azzal, hogy először volt magyar, a zután katolikus s végre unitárius. Az unitárius vallás puritanizmusa vonzotta magához. Saját szavai szerint¹ Fogarasi püspöknek a szebeni gyűlésben való részvétele távolította el ősei vallásától.

A lengyelialvi báró Orbán sírbolt Szejkén.
(1910 decemberben készült eredeti felvétel.)

Az unitárius egyházba Ferencz József, akkor kolozsvári pap vette fel 1865-ben. Új egyházának vagyoni helyzetéhez mért búzgó mentora volt. Takarékoságát mindenki ismerte s annak köszönhette, hogy megmaradt vagyonkáját jótékonycélokra hagyhatta, első sorban az Erdélyrészi Magyar Közművelődési Egyesületre, kit a végrendelet

¹ Orbán Balázs emléke. Kolozsvár 1890. 11. 1.

végrehajtásával is megbizott.¹ A nemzet igazi részvéte diadalmas gyászmenetben kísérte a szejkei sirboltba, hol édes anyjának porai nyugosznak. Emlékét a külvilágban mindössze egy-egy utca Székelyudvarhelyt, Kereszturon és Tordán, továbbá egy kép őrzi, melyet az EMKE. mostanában festetett alapítója emlékére.²

A harmadik testvér *Celesta*, Balázs legforróbban szeretett nővére ábránfalvi Ugron Lajosné. Született 1832-ben, meghalt 1905 április 12-én. Udvarhely város és vármegye közjótékonyossági mozgalmaiban mindig tevékeny részt vett s ha szerették *Baláz*sban a férfit, az Orbán család s a székelyek büszkeségét, úgy megtanulták szeretni s tisztelni *Celesta* bárónőben a nőt és *Baláz*s legkedveltebb nővérét. Együtt pihennek a szejkei sirboltban. *Eugénia*, negyedik a testvérek között, lászlófalvi Velits Károlyné. Született 1834-ben, meghalt 1878 november 19-én Budapesten s ott van eltemetve a Kerepesi temetőben. A legfiatalabb volt közöttük *Ottó*, az ötödik gyermek, ki 1839 október 16-án született Lengyelfalván. A mennyire értékes Balázs élettörténete, annyira érdekes az *Ottóé* is. Szülei nem merték magukkal vinni Konstantinápolyi utjukra a hat éves fiucskát. Kányádon hagyták jó kezekben, Nagy András és neje Ugron Rozáliánál, kiknek egyetlen leányuk Matild akkoriban lett jegyese *Ottó* nagyobbik bátyjának Bodógnak. Láta az agyalfalvi székely gyűlést. Láta az oláh felkelők csúfos szétveretését Székelyudvarhelyen. Később Nagy Andrásékkal a csiki havasok között huzódott meg. 1850-ben már nős bátyjánál Bódognál lakott Lengyel-

¹ Életrajzi adatait igyekeztem tömörítve beilleszteni a családtörténet keretébe. Vezérfonalul Szinnyei: Magyar Irók élete és munkái IX. 1318—1321. hasábjain adott életrajzát vettem, továbbá a Századokban 1891-ben megjelent, Jakab Elektől, jó barátjától írt akadémiai emlékbeszédet s az 1890-ben már előbb idézett Orbán Balázs emléke című munkát, kiegészítvén Orbán Ottó feljegyzéseivel. Az érdeklődők az idézett munkákban bővebben olvashatnak róla.

² Szobrára halála után gyűjtést indítottak. Összegyűlt pár ezer korona e czélra, de a 90-es évek vége felé tönkrement Udvarhelyi bank, sajnos, elnyelte ³/₄-ed részét. Bizonyosan maradt fent másutt is pár száz korona, de hogy az hol van elhelyezve, nem kutattam. Az én filléreim e lapokon ujtsák fel s őrizték emlékezetét.

falván, de édes anyja ugyanezen évben bejött s magával vitte Konstantinápolyba, hol egy porosz intézetben jó nevelésben részesült. Több nyelvet megtanult jól beszélni s anyanyelvében egy Szilágyi nevű emigráns oktatta tovább.

1854-ben kitört a harc az európai egyesült államok és Oroszország között, mely a történelemben Krimi hadjárat néven ismeretes. Az egyesült hadsereg fővezére, — melyben a francziák, angolok és törökök vettek részt — lord Raglan volt, ki megérkezvén Konstantinápolyba, jó tolmácsot keresett. Orbán Ottót ajánlotta annak a porosz intézetnek igazgatója, hol Ottó nevelkedett. Lord Raglan személyesen kérte el apjától Jánostól s megígérte, hogy fiaként gondot visel reá. Az apa nagynehezen beleegyezett s a 25 éves ifju részt vett a nevezetes hadjáratban. 1855 juniusában ott volt Sebastopol ostrománál s a hadjárat után, melyet tudvalevőleg az 1856 márczius 30-án kötött párisi békével fejeztek be, Kisázsian keresztül jutott haza szüleikhez Konstantinápolyba. Lord Raglan magával akarta vinni Angliába katonai kiképeztetésre, de atyja nem engedte.

1859-ben hazajött Lengyelfalvára segíteni a gazdaság vezetésében édesanyjának, ki pár hónappal előbb érkezett oda az ősi birtok rendbeszedésére. 1860-ban Udvarhelyszék egyik küldöttje volt a kolozsvári tiltakozó székely gyűlésen, hol kimondták, hogy a szebeni országgyűlésre nem küldenek követeket.

Az ismét bekövetkezett abszolútizmus alatt Lengyelfalván gazdálkodott. A kiegyezés után az akkor már nagyhirű *Balázs* bátyjának volt segítségére a függetlenségi irányú politikai, helyi mozgalmakban. 1878-ban részese volt Ugron Gáborral együtt a híres székely pucsnak.

Még csak 30 esztendő választotta el az 1849-i muszka inváziótól a nemzetet. A székelység nem tudta elfelejteni, hogy az önvédelmi harcban az osztrák hadsereg s a felkelő nemzetiségek elleni küzdelmekben oly vitézül helyt tudott állani. Gábor Áron csonka teteme ott az eresztevényi temetőben állandóan a bosszúállás érzetét tartotta ébren a székely ifjakban.

I. Péter
Balási Judit

I. Ferencz † 1610 körül

I. István 1609.

II. Péter
1. Gyárfás Sára
2. Nagy Kata

Erzsébet
Bíró János

II. Ferencz 1639–46
Toldalagi Zsuzsa

Miklós
Benedek Kata

Zsigmond

Farkas

2-től Pál
bögzői
Farkas Ilona

2-től Krisztina
1. somogyomi Thorday Zsigmond
2. Vitéz Gábor

Ettől a nemesi ág

Margit
Ferenczy István

I. Elek
sz. 1670 körül
† 1742 jul.
galgói Rácz Borbála

Simon 1710
Baranyai Mária

Mikes János

II. Elek
sz. 1703 körül. † 1753.
br. 1744.
1. Olasz Krisztina
2. uzoni Béli KJára

Ágnes
kadicfalvi
Török István

Kata
Boér Ferencz

2-től Antal
1. gr. Haller Ágnes
2. gr. Kuun Zsuzsa

Kata
† 1879 körül
Apor Gábor

Erzsébet
† 1744
körül

Ferencz
sz. 1745 körül
lovag
Sutton Viktoria

Pál
gr. Dessewify
Klára

Klára
szül. 1746.
† 1789 nov. 4.
hidvégi
gr. Nemes József

Tamás
sz. 1779. † 1826.
Czeglédy Erzsébet

József
sz. 1812. † 1851.
Reichel Katalin

Ferencz
sz. 1843. † 1901.
Kovácsovics Ágnes

Ferencz
sz. 1872.
Weidl Hedvig

Béla
sz. 1874.
Putnok Etl

István
sz. 1878.

Blanka

Rudolf
sz. 1888.

Hedvig

Ferencz
sz. 1908.

Gábrilla
sz. 1910. † 1911.

Julia sz. 1787.
nedeczki
Nedeczky János

Mária
sz. 1788.

János
sz. 1779.
† 1871. aug. 24.
Knechtel (Foresti) Eugénia

István

Klára
† 1872. aug. 4.
gr. Mikes
István

Franziska
(Fanny)

Alojzia
sz. 1787.
br. Fischer
József

Felix (Bódog)
sz. 1827.
† 1895. nov. 6.
1. Nagy Matild
2. Zöld Matild

Balázs
sz. 1830. febr. 3.
† 1890. ápr. 19.

Celesta
sz. 1832.
† 1905. ápr. 12.
ábrahámfalvi
Ugron Lajos

Eugénia
sz. 1844.
† 1878. nov. 19.
lászlófalvi
Velits Károly

Ottó
sz. 1839.

1-től
Ida
†

Irén
† 1897.

2-től: János
márkusfalvi
Orbán Margit
János
sz. 1908.

Bódog

Balázs

Olga
sz. 1884.
† 1901. aug. 22.

Aranka

Ella

Az 1878-iki orosz-török háború reményeket támasztott a lelkes székely ifjúságban, visszafizetni a „muszkának“ a 49-i beavatkozást s jó alkalmul kínálkozott segíteni annak a török nemzetnek, mely a bújosó magyarokat oly szeretettel fogadta kebelére, s melynek hősiességei lázban tartották akkor egész Európát. A terv merész volt, de a magyar államhatalom nem engedhette, hogy egy lehetetlen, kis körben mozgó hadi vállalat megbontsa nyugat Európa békéjét. A „székely puccs“ néven ismeretes vállalkozás sorsának még sok élő tanuja van s az akkori hírlapok bőven foglalkoztak vele. Csak annyiban érdemel figyelmet e család-történet keretében, a mennyiben szereplője a nemrég elhalt Ugron Gáborral együtt Orbán Ottó is, ki a fegyvereknek a határra való szállításával volt megbizva. Ugron a felfedezés után Olaszországba menekült. Orbán Ottó a Szilágyságban bújkált. Egy év múlva lecsendesülvén a kedélyek, önként jelentkeztek Marosvásárhelyt s királyi kegyelemmel megszabadultak a kellemetlen következményektől. Ez időtől kezdve Ottó lokális politikai, de mindig függetlenségi mozgalmakban vett részt. Családot nem alapítván, nem volt ki a gazda munkájának gyümölcsét megtakarítsa. A székelyek ragaszkodtak hozzá, hiszen az ő vérükből való primor, a szeretett *Balázs* testvéröccse volt. Hallgattak szavára, ha Udvarhely vármegye közéletében s a politikai élet hullámválásaiban részt kellett venniök. A függetlenségi zászló alá a „lengyelfalvi báró“ mellé sorakoztak.

Ma Kolozsvárt él s mint a székely gazdasági állapotokat jól ismerő férfiut pár évvel ezelőtt a kataszternél kinevezték jobb állású tisztviselőnek.¹

Bódog-nak hét gyermeke közül *János* alapított családot, ki jelenleg megyei árvaszéki ülnök Székelyudvarhelyt. Testvérei közül *Ida*, *Irén* és *Olga* meghaltak. *János* kezeli a lengyelfalvi birtokot,

¹ Életrajzát Ottó sajátkezűleg írott feljegyzéseiből állítottam össze.

Szejkét s a mi kevés apjáról reámaradt. Felesége márkosfalvi Orbán Margit. A család ez ága református, atyjuk Bódog után. A többi gyermekek közül *Bódog*, *Balázs*, *Aranka* és *Ella* élnek, mint azt a genealogiai tábla mutatja.

A bárósított II. Elek fiai közül a Pál és felesége gróf Dessewffy Klára ága tartotta fent az erdélyi részekben azt a családfát, melynek utolsó élő hajtásai Orbán Balázs testvérének Bódognak a gyermekei. A sorsnak szeszélyes játéka az, hogy az Amerikába ment és ott meghalt, itthon szép reményeket mutatott *Ferencz* Tamás nevű fia új erőteljes ágat hajtott a családi ágon. Tamásról már annyit tudunk, hogy 1793—1795 között Magyarországra jött s atyja testvérét, Pált megtalálta a Kassa melletti Mindszenten.

Természeteszerű, hogy az elveszettnek hitt testvér idecseppent fia a visszahozott családi iratokkal igazolta magát a nagybátyja előtt, ki őt magyaros vendégszeretettel fogadta, de rangjához illő vagyont nem szakíthatott ki a családi javakból az unokaöccs részére. Ehhez nem is volt igénye, mert hiszen Ferencz külföldre távozása előtt mindent eladott. Kétségtelen, hogy a gondos apa ellátta pénzzel hazájába küldött fiát, de ez rangjához illő megélhetésre elegendő nem volt. Pál házában ismerkedett meg Czeglédy Erzsébettel, egy Czeglédy nevű kanonok nővérével, kit nőül vett s Heves vármegye Kerecsend nevű községében telepedett le. Ott gazdálkodott 1818-ig. Kerecsenden született *József* nevű fiok is 1812 februárius 10-én. 1818-ban *Tamást* Körös-Tarján községben, Biharmegyében találjuk családjával, hova előnyös birtokvétele s az Erdélyhez való közelség csábíthatta. Itt elég jó módban élt s 1826-ban halt meg. Fia *József* is gazdálkodott atyai birtokán.

Az 1848—49-i szabadságharc viharjai felettük sem zajlottak le nyomtalanul.

Nagy Sándort,¹ mint tudjuk, 1849 augusztus 2-án meg-

¹ A családi feljegyzés fedi a történeti valóságot. Lásd Gracza György: 1848—49-iki szabadságharc története V. 681. l.

verték az oroszok Debreczennél. Menekülő seregének romjai Körös-Tarjánban pihentek meg először s magukkal hozták a doni kozákok rettenetes, pusztító hírét. József házánál háltak meg Szemere Bertalan levelével a Rüdiger elé Váradra siető báró Pöltenberg Ernő honvéd tábornok és gróf Bethlen József huszárszázados. Józsefet a menekülő magyarok nyomába robogó orosz lovasság teljesen tönkretette s mindenéből kifosztotta. Meghalt 1851-ben. Feleségétől Reichel Katalintól való fia, *Ferencz*, ki 1843-ban született. Magyarországra 1864-ben került vissza Bukovinából, hova kétségkívül a reakció üldözése juttatta sok más kimenekült honfitársaival együtt. 1864 márczius havában a hazatért 21 éves ifjunak nem volt más választása, minthogy önként beállott huszárnak Mezőhegyesen s ott ezredese Horváth Ferencz látva benne az intelligenciát, mit a szülői házból hozott magával, csakhamar őrmesterré léptette elő s a mezőhegyesi állami telepen egy gazdasági kerület vezetésével bizta meg. Megbízhatóságának és szorgalmának köszönhetette, hogy midőn 1897-ben oda hagyta a katonaságot, egy kis házat és birtokocskát vásárolt magának Bonczesden Aradmegyében s ott húzódott meg. Feleségével Kovácsovics Ágnessel nagy családot alapított s megbízhatlan embertársai iránt tanusított jószívűségének köszönhetette kicsiny vagyónkájának pusztulását s e feletti bánatában halt meg 1901-ben. Gyermekei közül a legidősebb *Ferencz* 1872-ben született s százados jelenleg a kolozsvári 21. honvédgyalozezredben. A közös hadseregből lépett át a honvédséghez. Boszniában több évig szolgált s ott vette nőül alezredesének leányát Weidl Hedviget. Két élő gyermeke közül az egyik fiú. Testvérei közül a legfiatalabb *Rudolf* is katona s zászlós a Kolozsvárt állomásozó 62-ik gyalozezredben. *Ferencz* egyike ezrede legképzettebb tisztjeinek s hadtudományi irodalommal is foglalkozik.

Többi testvérei Magyarországon élnek. *Béla* nejével Putnoky Etellel, továbbá *István* és *Blanka* mint az a genealogiai táblán látható.

Tamás családja bárói czimét szerény vagyoni helyzete miatt

nem használta. *Tamás* a szabad, demokrata Amerika szülöttjének, atyja hazájában kevés vagyonkájából élve, még kevésbé volt oka bárói czimét viselni. Utódai mindegyikéről fennmaradt hiteles anyakönyvi kivonatok igazolják e feltevésünket. Egyedül *József* keresztlevelében találjuk nyomát 1812-ből előkelő származásának, hol atyja neve mellett áll a spectabilis et magnificus jelző. Az utódok nehéz, küzdelmes élete apránként enyészttette el ezt is s a további keresztlevelekben még kevésbé találjuk a rangjokat sejtethető és jelző kifejezéseket.

Az erdélyi ággal csupán a vérszerinti rokonság fenntartásáért érintkeztek. Orbán Balázs, a demokrata báró 1885-ben a budapesti országos kiállításon találkozott *József* fiával *Ferencz*czel, ki neki a reámaradt családi iratokból egy párat át is adott. Azokból 2 drb. került a Balázs ajándékaéppen az Erdélyi Nemzeti Múzeum levéltárába. Ez ág birtokában mindössze két egykoru irat, naptári s más könyvben való családi feljegyzés, továbbá két kép van: az ősapa *Ferencz* és az egykorin *harasztosi* kastélyé. E reliquiák mind a legidősebb fiu *Ferencz*, a százados birtokában vannak.¹

Az állandó jó rokonii összeköttetés most is fennáll a két ág között, hiszen már együtt vannak az őshazában, Erdélyben s remélhető, hogy a visszazármazott ősi ág még erőteljes, életrevaló hajtásokat hoz Orbán Balázs forrón szeretett hazájának és nemzetének.

Dr. Persián Kálmán.

¹ Az amerikai ág leszármazására és életsorsára vonatkozó adatokat a szövegben említett forrásokból merítettem s a leszármazást igazoló hiteles anyakönyvi adatokat egytől-egyig láttam. A katonatiszti pályán szerencsés mellékkörülmény lévén, a születés nemessége és rangja, a család ez ága kellőképp felszerelt okmányokkal s az erdélyi rokonok hiteles vallomásával is megtámogatott kérést adott be a Belügyminiszteriumhoz. A Genealogiai Füzetek ez évi megfelelő számában közölni fogom a hivatalos megerősítést.

Csikszéki lustra 1658-ból.

(Második befejező közlemény.)

Sedis Siculicalis Csik schlopetarii sive recentes primipilli. Bors Ferenc uram száza.

Sz.-György: Simon János, Márton Mihály, Abran János, Danel Mihály, Okos Péter, Balás István, Lőrincz István soldost állít, Csiser Benedek, Kalotsa János, Szabó Lőrincz, Petres Márton, Sükösd István, Tantsos Ferencz.

Bánkfalva: Csisar Péter, Csisar Gergely, András Mihály sold. áll. Bala Ferencz, Kováts Péter, Balás János, Magyar János, Danel Mihály, Danel György, Szász Ferencz, Gergely Miklós, Gergely Mátyás, Szabó András, Balás Gergely.

Sz.-Márton: Füstös Péter, Bentze János, Bentze Miklós, Nagy Pál, Farkas Péter szolga, Részegh Miklós, Bentze Pál, Bentze András, János András, Kedves Pál.

Csekefalva: Márton Ferencz, Csaba István, Sánta Mihály, Darvas István, Fodor Miklós, Fodor Márton maior, Csaba János, Darvas Márton, Darvas Gergely, Gáspár Tamás, Miklós Péter, Imre János, Lukáts Bartalis.

Kozmás: Erdő János, Dobos Ferencz, János Péter, Imre Péter, Demeter Mihály, Imre Pál, Erdő Miklós Csobod Bálint, Balas János, Sánta Tamás.

Tusnád: Ravasz Mihály iudex, Cserei Péter, Petres András, Nagy Miklós, Antal Mihály, Urkon Tamás, Betegh János, Urkon Péter, Kristó György.

Csatószeg: Ferentz István, Pall Márton, Pál János, László Miklós, Menyhár Pál.

Szt.-Simon: Barabás János, Márton Benedek, Korodi Péter, János Mihály, Virágh Mihály, Virágh János, Virágh István, Gáspár Mihály, Göde János, Barta Mihály, Szőke András, Mihály András, Márton Balázs, Gáspár Péter, Gáspár János, András János, Kováts Péter, Márton Ferencz.

Sz.-Imre: Dobordan Márton, Bala György.

Sz.-Király: Balogh Tamás, Benkes Tamás, Jakab Lőrincz, Gall Péter, Péter János minor, Tamás György.

Sögöd: Gall Mátyás. Cácsos Miklós, Szász Péter, Gall István, Szász István.

Sz.-Lélek: Lázár Pál.

Mindszent: Barla János, Gergely Imre, Balás Imre, Péter Ferencz.

Sedis Siculicalis Kászon. Felsőfalu: Bentze Ferencz, Betse Balázs, Betse Péter, Fogarasi István, Bartalius István, Mihály Miklós, Kispataki Mihály, Bodó Pál, Pall Imre, András István, Pall Mihály, Daró Márton, Bodó János, Bodó Péter, János András, Veres György, Szöts Péter, Keresztes János, Bartalius János, Bodó Tamás, Fekete János.

Imperfalva: Miklós Mihály, István Mihály, Ambrus Péter, Pais István.

Jakábfalva: Kajtsa Tamás, Csutak Máté.

Újfalu: Kováts János, Miklós János. N. 140.

Lovas János uram száza.

Borzova: Gellérd Gergely, Abos Mihály, Ladó Balázs, Egri Balázs, Simon István periiit, Vas Balázs, Budai Péter, Balás Péter,

Sz.-Domokos: Boros György, Tamás Bálint, Péter Balázs, Dobos Máté, Nagy Miklós.

Sz.-Tamás: Molnár Mihály, Igyartó Gergely, Igyartó Balázs, Balás Péter, Bojte Benedek, Bojte Imre, Nagy Tamás, Boros János, Barla István, Szabó István, Akats István, Akats Péter, Guzoran Mátyás, Széles János, Guzoran Máté, Csok Mátyás, Guzoran Mihály.

Dánfalva: Szöts Mihály.

Jenőfalva: Tamás István, Tamás Gergely, Karda János, Gegő Mihály, Abos István, Biró András, Gegő György iudex, Ambrus Péter, Vizi Bálint, Akats János, Péter István.

Karczfalva: Máté György, Sándor Péter, Biró Péter, Biró János iudex.

Rákos: Pall György, András István szolgál, Tamás János, Bot Péter, Bot András, Rants Ferencz, Gálffi István.

Madefalva: Szentes György, István János, Pall Ferencz debilis, Veres Tamás, Szabó István, Péter Mihály szolgál, Bogos Lőrincz iudex, András Gergely, Sándor György, Csasar János, Kováts Mihály, Szentes Tamás.

Göröcsfalva: Mikola Miklós periiit, Lórintz Bálint, Imre Lőrincz, Göröts Imre, Tamás Máté.

Vacsarcsi: Péter Daniel, István Péter, Damokos András, Simon Miklós, Kováts Miklós, György Balázs.

Sz.-Mihály: Máté Péter, Török Ferencz, Eötvös Mihály szolgál, Varga Balázs periiit, Lakatos György, Lakatos Mihály, Korpos Miklós, Vasmat János, Juskó Mihály, Katona Péter, Ferentz Balázs, Szabó Mihály.

Delne: Simon Tamás, Balogh Ferencz, Bentze Pál.

Csomortán: Vata István confrater, Tamás Bálint.

Várdotfalva: Orbán György, Orbán Ferencz.

Taplocza: Asztalos Lőrincz, Bartos Imre szolgál.

Csicsó: Motsár Pál, Silló Balázs szolgál, Sánta Mihály.

Menasag: Incze András, Okos Tamás, Miklós Ferencz sold. áll. Mihály Deák szolgál, Göte János, Biró János, Nagy Lukács, Göte Balázs, Péter István, János Mihály, Elekes András, Gegeő Péter, István János, Salomon Albert, Veres Lőrincz, György Bálint, Márton Balázs, Bordi Péter, Lőrincz István, György István, Erdély Mihály. N. 122.

Gyalog lófejek.

Bot István uram száza.

Menasagh: Tamás Varga, Imre Deák, Balás Mihály.

Sz.-György: Bálint György, Péter János, János Péter, Bone Pál, Joseff Ferencz, Simon István, Márton István, Miklós András, Szász Bálint.

Bánkfalva: Miklós Lőrincz, Bala Pál, Ferentz János, Ferentz Mihály, Böjte János, János István, Pungratz Péter, Pungratz Márton, Benedek István.

Sz.-Márton: Részegh Márton, Bentze Miklós, Rapcson Ferencz, Balogh Mihály, Máté János, Máté Mihály.

Csekefalva: Vitus Márton, Vitus György, Csaba János, Sánta István, László Mihály, Tamás László, Bodó Gergely, Gothár Péter, Vitus Pál.

Kozmás: Polyó Péter, Kaycsa Péter, Borbát János, Cseke Balázs, Ferentz Mihály, Borbát János minor, Kaycsa Gergely, Kántor Mihály, Kántor György, Horvát István, Kaycsa István, Lestian Lőrincz, Botskor Miklós, Bálint Mihály, Komény Miklós.

Csalószeg: Demeter András.

Sz.-Simon: Benkes Mihály, Ferentz Mihály, Cseke Mihály, Kálmán János, Benkes Péter minor, Virágh Mátyás, Illyés Péter, Sándor Péter.

Sz.-Imre: Sándor Mihály, Kászoni János, Szántó János, Bak János, Veres István, Bálint Márton, Sándor István.

Sz.-Király: Tamás István, Lestian János, Tamás Mihály, Kántor Gergely, Bartalius Péter, Bartalius András, Török Benedek, Pálferentz István, Csiser István.

Sügöd: Silló Mihály, Illyés György, Szabó János, Varga Benedek, Abran Pál, Burján Bálint.

Sz.-Lélek: Sándor János maior.

Mindszent: Nagy Péter, Nagy Mihály, Kania Imre maior, Ferentz István.

Fel Csík szék. Sz.-Tamás: Biró Mihály, Gurzó Tamás Biró, János, Gurzó István, Pap Mátyás, Akats István, Szekeres Péter, Molnár Ferencz.

Jenőfalva: Karda György maior, Antal János, Katona Ferencz, Akats Imre, Varga György, Szabó János, Kaba Mihály, András Mihály, Horvát Péter, Lörintz György, Ferentz Péter, Hajdú János, Márton Miklós, Lakatos Péter, Szentes István, Markus István.

Karcsfalva: Ferentz Péter.

Dánfalva: Bodor István minor, Bodor János, Biró István, Bot Lőrincz, János Mihály, János György, György András, Kováts István, Gall Péter, Máté Gergely, Tőke András.

Rákos: Barto Mihály, Benkő Ferencz, Szabó Mihály, Sárosi István, Benkő Péter, Benkő György, Részegh Bálint, Illyés István, Bot András, Péter Imre.

Göröczfalva: Tenkely Balázs, Tenkely Ferencz, Tenkely György, Miklós János, Miklós István, Benkő János, Benkő György.

Vacsarcsi: Kováts András, Fodor András, Csobod István, Csobod Mihály, Mezei Péter, Biró János minor, Csakí Ferencz, Márton Miklós, Péter Mihály.

Borzova: Balogh Péter, Balogh Pál, Mikola Bartalis.

Sz.-Mihály: Szőts György, Pető Tamás, Szentsok Péter, Ambrus László, Pető András, Kosa Mihály, Balás István, Márton György, Bogos Jakab, Sándor Benedek, Buzás János minor, Bartok János, Török István.

Sz.-Miklós: Balás Tamás, Darvas Balázs, Mezei Márton, Kari Balázs.

Delne: Barla János.

Pálfalva: Ferentz Bálint, Ferentz István, Tamás András, János Pál, Biró Mihály minor, Biró Mihály maior, Bálint István, Péter János, Balás Péter.

Csomortan: Sipos János, Mihály Tamás, Gábor Péter.

Vardofalva: Ferentz István, Markus András.

Taplocza: Markus János, Kardos Péter, Kardos István. N. 189.

Pedites pixidarii superioris Csik.

Miklós Deák uram száza.

Mádéfalva: Bogos Tamás, Bogos Bsrta, Fülöp István, Szabó Ferencz, Katona János, Miklós István, Csaszar István, Tankó Lőrincz, Ambrus János.

Karcsfalva: Péter Miklós, Lázár Bálint, Tenkely István, Ambrus Péter, Bot Gergely, Lörintz Mihály, Lukáts János Deák, Benkő György.

Vacsarcsi: Farkas János, Csuka Péter, Sándor Péter, Ferentz János, Ferentz Boldizsár, Simon Ferentz, János Adorján, Márton János, Lukáts Gergely, Ferentz Balázs, Benkő Tamás.

Sz.-Mihály: Lőrincz Mihály, Szász Lőrincz, Szász István, Korpos Pál, Korpos Balázs, Csaki János, Szabó István, András Ferencz, Töke Balázs, Lázár Ferencz, Varga Orbán.

Szépvíz: Pall János.

Sz.-Miklós: Ferentz István.

Borzova: Mikola Péter, Mikola György, Mikola Imre iunior, Mikola Benedek, Mikola János, Bartalius Ferencz, Ferentz Péter, Balogh Mihály iunior, Ambrus István, Abran Tamás, Csikó Péter, Pall Balázs.

Delne: Süket Péter, Süket Ferencz, Barla Márton.

Csomortan: Péter Miklós, Gall János, Péter János, János Daniel, Tamás Miklós, Gall Mihály, Vata Balázs.

Csicsó: Motsár Péter, Motsár András, Geörfi János, Geörfi Péter, Botár Balázs.

Vardotfalva: Kelemen György, György Péter, Ambrus Ferencz, Markus János, Markus Miklós.

Taplocza: Nagy Imre, Antal István, Miklós Ferencz, Bartos Bálint, Kardos Balázs minor, Bartos Balázs, Bartos György, Gall György. N. 81.

Sándor János uram száza.

Sz.-Domokos: Bats Máté, Bats István, Varga János, Kádár György, Antal Tamás, Nagy István, Kovács Mihály, Albert István, Albert György, Nagy János, Nagy Ferencz, Szabó István, Kovács János, Fazakas Mihály, Barla Pál, Barla András, Antal István, Dobos István, Boros István, Boros János, Dobos János.

Sz.-Tamás: Márk Balázs, Jokor Pál, Cristó Mihály, Varga Péter, Gall János, Csok Ferencz, Tot Péter, Chullek Miklós, Szabó Benedek, Kispál János, Virágh Mihály, Akats Sándor, Tamás Miklós, Leveles János, Pál Ferencz, Dobos Sándor, Akats János, Süket János.

Jenőfalva: Lukats János, Gall Benedek, Karda Mihály iunior, György János, Szeles Balázs, Szentes Márton, Biro András minor, Gyarmati András, Pete János, János Tamás, János Gergely.

Karcsfalva: Vizi Máté, Markus Ferencz, Szilágyi Péter, Boros András, Holló János, Biró Mihály, Tót Péter.

Dánfalva: György Balázs, Mihály Máté, Miklós János, Kömives Péter.

Rákos: Imre Pál, Imre Mihály, Gálfi István, Anda Antal, János Gergely, Bartó Tamás, Csaki János. N. 68.

Pedites pixidarii inferioris Csik.

Sz.-Imre: Fodor Péter, Fodor Mihály, István György, István Péter, László Jakab, Csiya Imre, Fodor Máté, Csató György, István Balázs, Gergely István, Köntse Pál, Köntse Márton, Dudar Ferencz, György Péter, Tankó Péter.

Sz.-György: Bentze János, Abran Péter, János Mihály, Magyar István, Zata János, Bartalius András, Vargyas János, Nyirő Mihály, Kalotsa Pál, Boga István, Sükösd János, András Tamás, György Kováts István, Kasa Pál iudex, Leörincz Mihály.

Bánkfalva: Fits Mihály, Fits Péter, Notarius Máté, Gergely István, Cseke István, Bala Péter, Bala Pál, Antal István, János Gergely, Madár Mihály, Madár István, Csirják Márton, Barabás Tamás, Danel István, Bene Mihály, Benedek Márton, Benedek István, Benedek Pál.

Csekefalva: Sánta András, Daró Ferencz, Bodó Ferencz, Fodor Márton, Darvas Péter minor, Mihály Benedek szolga, Füstös Mihály, Darvas Mihály, Veres János senior, Veres János iunior, Farkas Ferencz. N. 59.

Bors Lukács uram száza.

Sz.-Király: Tantsos György, Sebe István, Sebe Mihály, Pál-mihály János, Csisér Márton, Illyés Tamás, György Pál, Márton János, Pálferentz János, Benkes János, Benkes István, Ambrus István, Ferentz Lukács, Illyés István, Veres István, Sebe János, Bernald Péter, András Deák, Péter Ferencz, Pálmihály István, Mihály István, Ambrus Péter.

Sz.-Simon: Márton Benedek, Boros János, Esztergár János, Esztergár Márton, István Gergely, Kováts Máté, Márton János, Barta Mihály maior, Tima Gergely. Martó Péter.

Csatószeg: Máté Ferencz, Miklós János maior, Miklós János minor, János Bálint, Menyhárt István, Madár Bálint, Intze Pál, Máté Péter, Pálygyörgy János, Boldizár Péter, Pap Mihály.

Tusnád: Ambrus Márton, Forró Mihály, Forró Gergely, Sánta György, István Lőrincz, Korodi Péter, Isván János, Boldizár András, Ravasz István, János Péter, Cristó István, Barta Péter, Barta Miklós, Péter János, Kelemen Márton, Domokos Imre, Petres Mihály, Albert Mihály, Damokos Péter.

Kozmás: Katsa András, Miklós Mihály, Miklós István, Kajtsa Benedek, István Péter, Nagy András, Erdő Márton, Erdő Tamás, Ambrus Mihály minor, Ambrus Ferencz, Ambrus János, Ambrus Mihály maior, Forró István, Kajtsa Mihály, Andó Ferencz, Erdő Miklós, Balas István, Mihály Pál, Botos János, Lestian János. N. 82.

Vitus Péter uram száza.

Sügöd: Pál Miklós, Dotsi Miklós, Kandó Balázs, Nagy Mihály, Tót János, Nagy Balász, Dotsi György, Dotsi Péter, Dotsi Mihály, Kuna Mihály, Varga Mihály, Dotsi János maior, Dotsi János minor.

S.-Lélek: László István, Gall Mihály, Gall István, Gergely András, Burjan Tamás, Hidegh János.

Mindszent: Kosa Mihály, Kosa János, Gereb János, Csaka Pál, Bertalan Ferencz, Barla Péter.

Menaság: Máté István, Kelemen Ferencz, János István, Drága Gergely, Göte Ferencz, Göte András, Rátz Ferencz, Okos Ferencz, Okos István, Okos Gergely, István János, Gergely István, Salamon Jakab, Salamon Bálint, Gergely Miklós, Péter Mátyás, Sipos János, Ferentz István, Ferentz Balázs, Biró György, Csuka János, Mátyás Balázs, Szabó György, Albert István, Kania István, Balázs István, Danel Benedek, Gegeő Mihály, Marton Ferencz Janos Mihály, István Mihály, Bende Antal, Abran István, Bakó Mihály.

Sz.-Márton: Füstös Márton, Kováts László, Hozó Miklós, Bentze István, Demeter Miklós, Miklós Márton, Kedves András, Török János, Füstös Márton, Bot Márton, Bot Imre, Reszegh Ferencz, Nagy Ferencz, Nagy János, Benedek Mihály, Berets István, Berets Mihály, Pál Ferencz. N. 77.

(Eredetije az Erdélyi Nemzeti Múzeum kézírattárában.)

Kézirat 4. 775. o.

Sándor Imre.

Báró Apor Péter Lusus Mundija.

Fordította Szász Ferencz.

(Nyolczadik közlemény.)

A Becz és Daczó familiák jussán való rokonság.

Látni fogja a kedves olvasó a függelékben, hogy Nyujtódi Domokosnak a fia Damokos Pál volt. Ennek a leánya Margit, Lázár Péternek lett a felesége. Ezek leánya Borbára, előbb Daczó Györgyné, másodsor Apor Andrásné. Az itt szóban levő Nyujtódi Domokosnak második fia az idősb Becz Imre volt; ennek unokája ugyanis, az ifjabb Imre elhalt.

Világos tehát ebből, hogy a Damokos és Becz familia ugyanegy, csak a nevük különbözik.

Ennek a Becz Imrének a leánya volt felesége az említett „nagy“ Lázár Istvánnak. Kivüle még a Becz Imre leányai: Klára és Erzsébet. Becz Klárának a fia Andrási György; Andrási Györgynek meg a leánya Margit, férjezett Antal Pálné, kinek fia ismét Antal Imre.

Becz Erzsébet Apor Balázshoz ment férjhez; ennek fiát Miklósnak hívták. Ez Apor Miklós leánya Apor Erzsébet, kit Kozma Mátyás vett el s tőle való leánya Kozma Anna, Székely Boldizsárnak a felesége.

Az említett Becz Imrének két fia volt: Becz Pál és Miklós. A Pál fiai: Imre és Tamás, de ezek elhaltak; volt azonban neki

hat leánya is: kik közül az első: Becz Katalin, idősb Béli Jánosné. E Becz Katalinnak a fia: Béli Kelemen, leánya pedig Béli Erzsébet, a Horváth György felesége. Ezek leánya Borbára volt s Toroczkai István vette el.

Béli Erzsébet második leányát Annának hívták s Barcsai Ákos fejedelemnek volt a felesége.

Horváth Borbárának, Toroczkai Istvánnának a leánya Toroczkai Erzsébet, ki Szalánczi Gáborhoz ment férjhez; ugyanezen Horváth Borbárának második leánya Judit volt s Huszár Péternek lett a felesége. A Szalánczi Gábor fiát Szalánczi Jánosnak hívták.

Az előbb említett Béli Kelemennek a leánya, Katalin, Keresztesi Ferencnek a felesége. Ezek fiai: Pál és Sámuel; a Sámuel fia Ferencz, hanem ezek mind elhaltak. Keresztesi Ferencnek a leányai: Zsuzsika, Szilvási Péterné s aztán Nádudvari Istvánné. A második leány Anna, Kálnoki Istvánnak lett a felesége, kinek a fia gróf Kálnoki Sámuel. Samu grófnak a fia Kálnoki Ádám gróf; leányai pedig: Zsófi, Boldogfalvi Jánosné; Anna Lugosi Ferenczné; Borbára báró Apor Péterné; Zsuzsika klarissza apácza; és Ágnes gróf Ferrati Bertalannak a hitvese. Mindezeknek a maradváit a Kálnoki familia leszármaztatásánál már leírtam.

Azonban hogy mégis visszatérjek: Béli Annának voltak leányai is: Katalin és Zsuzsika. Katalin először rozsályi Kún Istvánnak a hitvese s ennek elháltával másodszer Csáki László grófhhoz ment.

Kálnoki Katalinnak a fiai: Csáki Gábor, Miklós és István. Gábornak a leánya Zsuzsika, szárhegyi gróf Lázár Ferencnek a második felesége, kinek maradváit fennebb szintén leírtam. Csáki Miklós magtalanul halt el; Istvánnak pedig a fiai: Csáki Zsigmond és Imre grófok.

Béli Annának a második leánya, Kálnoki Zsuzsika, Mikes Kelemenhez ment férjhez. Az ő fia gróf Mikes Mihály; Mikes Mihály gróf fiai pedig: Mikes Ferencz és István. Ferencznek a fia Antal, leánya meg Mária.

Béli Kelemennek harmadik leányát Juditnak hívták s Daniel Ferencz vette el. Ennek fia István, ezé meg Mihály, Ferencz, Péter és István; leányai: Judit, Klára és Zsuzsika; hanem róluk is volt már szó maradváikkal együtt.

Becz Pálnak második leánya Mártha annak a Csomortáni Lászlónak volt a felesége, kit fennebb a székely nemzet 1506-iki konstitúciójában említettem. Ennek fia Tamás elhalt, leánya azonban Katalin Donáth Györgynek lett a felesége. E Katalinnak a fia, Donáth Ferencz, de ez szintén elhalt, Becz Márta leányzó Mihacsa Péterné. Mihacsa Péternek a fia ismét Péter; e Mihacsa Péternek a leányát Donáth Pál vette el. Donáth Pál leánya Geréb Jánosné volt. Donáth Pálnak különben ez a felesége másodszer Kövér Ferenczhez ment férjhez.

Becz Pálnak harmadik leánya Anna, először Pálosi Miklósnak volt a felesége; ennek leánya Zsófi, Földvári Gáspárné.

Becz Annának második leányát Katalinnak hívták s kozmás Lázár Istvánné lett, de mindketten elhaltak.

Ez a Becz Anna másodsor Kapturi Jánoshoz ment férjhez. Kapturi János leányai: Margit, Mikó Miklósné; ezek fia ismét Mikó Miklós, kinek fiai: István és Gábor. Ennek a második Mikó Miklósnak leányai: Klára, Katalin, Borbára és Erzsébet. A Kapturi Margit leánya pedig: Mikó Judit, férjezett Kászoni Miklósné. Kászoni Miklósnak a fiai: István és Miklós; leányai meg: a nagyobbik Erzsébet, Szabolcsi Benedekné. Szabolcsi Benedeknek a fiai: István és Sámuel.

Kászoni Miklósnak második leánya: Judit, Szacsvai Istvánnak a hitvese. Ezek fiai: Szacsvai Ferencz, János, István és Mihály; leányuk meg Borbára. A szóban levő Kapturi Margitnak a második leánya Mikó Borbára volt s Szentei István vette el; ennek fia szintén Szentei István.

Becz Pálnak a negyedik leánya: Zsófi, kinek fiai: András Máttyás és János. András Máttyás fia szintén Máttyás; leánya pedig Zsuzsika, Lorántffy Mihálynak lett a felesége. Ezek leánya volt Lorántffy Zsuzsánna, I. Rákóczi György, Erdély fejedelmének a felesége. Az ő fiuk II. Rákóczi György, szintén Erdély fejedelme, kinek fia Báthori Zsófiától, Rákóczi Ferencz fejedelem. Ennek a fia aztán Zrinyi Ilonától II. Rákóczi Ferencz, a fejedelem, ki most számkivetésben van. Az ő fiai: Rákóczi Ferencz,¹ és György; Ferencz azonban császári kegyből di Sancto Carolo herceg nevet kapta s Nápolyban birtokot; Györgyöt pedig della Santha Elisabetha hercegnek nevezték el s Siciliában volt birtoka.

Az imént említett Lorántffy Mihály feleségének, András Zsuzsánának második leánya Alia Sámuelné lett, Alia Sámuel leánya pedig Kemény Simonné.

Az András János leányát, Katalint először Vas Gábor vette el, másodsor Ibrányi Mihály; neki ugyanis két férje volt. A Vas Gábor fiát Vas Mártonnak hívták.

Hanem a szóban levő Becz Zsófinak két leánya is volt; egyik András Katalin, kinek fiai Kékedi Zsigmond és Balázs voltak. Becz Zsófinak második leányát András Annának hívták. Ennek fiai: Semsei György és János; leányát Hoffmann Ádám vette el. Az ő fia vagy unokája volt valószínűleg báró Hoffmann János, a magyar udvari kancellária tanácsosa, kinek fia Hoffmann Mihály Jézustársaságbeli pap. Ez a Hoffmann Mihály szentéletű pap aztán az, kinek egyedül köszönhetem Isten után, ami keveset tudok. Filozófiai kurzusom alatt Ő nemcsak hogy legkedvesebb profeszszorom volt, de még mindenben atyám helyett atyám is.

Gyakran dicsekedett pedig ő előttem, hogy maga is magyar vérből származik.

Becz Pálnak ötödik leányát Borbárának hívták. Ennek leányát,

¹ II. Rákóczi Ferencz nagyobbik fiát Józsefnek hívták.

Annát Bessenyei Mihály vette el. A Bessenyei Mihály leánya ismét Borbára s Mikes Gábornak volt a felesége. Ennek fia Mikes Benedek. Mikes Benedek leányai: Erzsébet, Henter Ferenczné, kinek fiai: András, József és Ádám. Ez András fia Sándor; József fiai meg István, Dániel és Ferencz; az Ádámé végre szintén Ádám.

Henter Ferencznek a lánya, Sára, nemzetes csicsókereszturi Torma István uramnak lett a felesége. Az ő fiai: Torma János, aztán István, ki egyházi rendbe lépett; továbbá Dániel, Gábor és Ferencz.

Az iménti Mikes Benedek második leánya, Zsófi, Csegezi Tamásnak, Aranyosszék főkapitányának a felesége. Ezek nagyobbik leánya szintén Zsófi, árapataki Geréb Jánoshoz ment férjhez s fiát szintén Geréb Jánosnak hívták. A második Csegezi leány, Mária, Bíró Sámuelné; ennek leánya ismét Mária, Ugron Ferencznek a hitvese. Harmadik Csegezi leány Katalin, de ez elhalt.

Becz Pálnak a hatodik leánya Ilona volt; ez azonban magtalanul halt el. Nála elgondolhatja aztán az olvasó, ha ő is oly szapora lett volna, mint többi testvérei, hova ágazhatott volna még ez a familia.

Hanem ezek után áttérhetünk már a Becz Imre fiára, kit, amint említettünk, Miklósnek neveztek. Őt lánya volt neki. A legnagyobbikat Becz Juliskának hívták. Ennek első férje Török György volt, fia pedig Lázár, ezé meg Mátyás, de elhaltak mind. Ez a Becz Juliska másodszer Cseh Mihályhoz ment férjhez s tőle való leánya, Anna, Petri Illésnek lett a felesége. Ezek leánya Kelemen Imréné, kinek fia Kelemen György. Maga e familia férfiágon most, az én koromban halt ki Kelemen Jánossal, Kelemen Istvánnak és Csintalan Zsófiának a fiával. Ez a Kelemen Imre volt különben II. Rákóczi György fejedelemnek a kincstartója, Csintalan Zsófi pedig hasonlóan a Báthori Zsófiáé. Valóban áldott összeköttetés. Ugyanez a Csintalan Zsófi lett aztán második felesége gróf Apor Istvánnak, kitől a korán elhalt László fia született. Kelemen Györgynek leányát Annának hívták s Barabás Péter vette el.

Becz Miklósnek harmadik leánya, Anna, Bíró Bálintné. Ennek fia András. András fiai: Bíró János és György; ezeknek fiai azonban Udvarhelyszékre költöztek és Homoródszentmártonban laktak. Világos tehát, hogy a homoródszentmártoni Bíró familia Csikból származik. Becz Annának leánya is született s ez kénosi Gál Ferencznek volt az anyja.

Becz Miklósnek negyedik leánya, Margit. Ez csikszentmártoni Lázár Jánosnak lett a felesége, kinek fia Lázár András, leánya pedig Lázár Margit, Ágoston Ferenczné. Ennek a leánya kászoni Potyó Istvánhoz ment férjhez.

Az ötödik Becz lányt, Orsolyát, Kos Mihály vette el, s tőle Anna nevű leánya született.

A fennebb említett Becz Pálnak a felesége Daczó Katalin volt, Daczó Pálnak, Ferencznek és Györgynek édes testvére.

Daczó Pálnak nagyobbik leányát, Margitnak hívták s Petki Mihályhoz ment férjhez. Ennek fia Petki János; leányai pedig: első Borbára, Apaffi Györgynek a felesége; második [*Zsuzsa, sófalvi*] Gávai Péterné. Az Apaffi György fiai: Apaffi István, Boldizsár és Mihály Erdély fejedelme, kinek fia szintén Apaffi Mihály, mint róm. szentbirodalmi herceg halt el. Apaffi Györgynek azonban leányai is voltak: az első [*Katalin*] Toldalagi Ferencznek a hitvese; második [*Erzsébet*] gyalakuti Lázár Györgyné; harmadik [*Anna*] Henter Jánosné; a negyedik pedig [*Margit*] Gyerőffi Jánosné. Ennek fia Gyerőffi György; ez azonban férfi ágon kihalt. E Gyerőffi Györgynek leányát, Borbárát először mélcásás ráthoti Gyulaffi László gróf vette el, ki a kir. gubernium tanácsosa, Erdély kir. választott generálisja, továbbá Kolozsmegye és Marosszék közös főkapitánya volt. Az ő fia gróf Gyulaffi László, Udvarhelyszék jelenlegi főkirálybirája.

Gyerőffi Borbára másodsor, mélcásás gönczruszkai Kornis István grófhhoz ment, kinek méltóságait fennebb elég részletesen leírtam. Gyerőffi Borbárának Kornis István gróftól való fia: gróf Kornis Antal; leányai pedig: Éva és Krisztina. Az előbb említett Gávai Péternek a fiát Gávai Miklósnak hívták.

Daczó Pálnak második leánya Borbára, zabolai Mikes Mihálynak lett a felesége; ennek a fia Zsigmond. E Zsigmondnak fiai Imecs Borbárától: Mihály, János, Pál, Kelemen, Tamás és Zsigmond; ezek azonban Kelemen kivételével mind elhaltak. Csak Kelemennek maradt tehát fia Kálnoki Zsuzsikától: gróf Mikes Mihály.

Mikes Mihály grófnak Bethlen Druzsitól, Bethlen Farkas leányától való fiai: Ferencz és István grófok. Ennek a Ferencznek a fia Eszterházi Katalin grófnőtől, gróf Eszterházi László leányától: Antal, leánya pedig Mária. Mikes István Petki Róza grófnőt, gróf Petki Dávid leányát vette feleségül; az ő fiuk: Mihály.

Mikes Zsigmondnak Imecs Ilonától három leánya volt és pedig: Borbára, de ez elhalt; Anna, Székely Istvánnak a felesége. Ennek leánya, Éva, sepsiszentiványi Henter Mihályné, kinek fiai: Henter Elek, Kelemen (e Kelemen fia Mihály), Dávid és János. Henter Mihály első leánya Klára, csicsókereszturi Torma Sámuel, kir. táblabírónak a felesége. A második leánya Henter Krisztina, uzoni Béli Kelemenné; ennek fiai: Béli Mihály, László és József; leánya pedig Béli Klára.

A szóban levő Mikes Zsigmond és Imecs Borbára harmadik leánya, Mikes Ilona, Tordai Jánosnak a hitvese. Ennek fia ismét János, kinek Budai Máriától való fiai: Miklós és Ferencz (ez utóbbinak fia Apor Ferencz leányától, Borbárától Ferencz); leányai meg: Mária, Száva Péterné; ennek fia szintén Száva Péter. E Tordai Jánosnak második leánya, Borbára volt s makfalvi Dósa Mihály vette el; tőle való fia megint Mihály.

Daczó Pálnak harmadik leánya Ilona, először Tóth Mihályné

volt. Ennek második férjétől való fiai: Horváth Pál és György. Daczó Ilonának maradtak aztán leányai is: a nagyobbik Druzsi, férjezett Torma Péterné; a második Judit, Szilágyi Tamáshoz ment férjhez.

E Horváth Druzsinak Torma Pétertől való fia Torma Mihály, leánya pedig Márta. A Daczó Judit és Szilágyi Tamás fia szintén Szilágyi Tamás, leánya meg Borbára.

Daczó Ferencznek a fiát Lászlónak hívták. E László fiai: Daczó János, Péter és Ferencz. Az id. Daczó Ferencznek leányai: Margit, Donáth István felesége és Ilona, Bodoni Györgyné. Daczó Jánosnak a fia Pál; a Pál fiai: Ferencz és Pál; leányai meg: Anna és Mária. A Ferencz fia József. Daczó Anna Henter Józsefhez ment férjhez, kinek fiai: Henter István, Dániel és Ferencz; leánya meg Borbára.

Daczó Pál második leányát, Máriát Gyulai László vette el s tőle való fia Ferencz.

Daczó Györgynek és Lázár Borbárának (ez később Apor Andrásné) a fia Tamás, nagyobbik leánya pedig Borbára, Török Menyhértné; de ez elhalt. Második leánya Hedvig, Angyalosi Mihálynak a felesége; ennek fia János, a Jánosé meg ismét lázár-falvi Angyalosi Mihály. Az idősb Angyalosi Mihály leányát, Erzsébetet, csíkszentmihályi Sándor János vette el, kinek fiai: István, Péter és Pál; leányai meg: Klára, férjezett Imecs Mózesné. Ennek fiai: Imecs László, Antal, Domokos és Tamás; leánya pedig Dittine vagy népiesen Pivoda István csász. ezredesnek a felesége.

Sándor Jánosnak második leánya Zsuzsika, Biró Sándornak lett a felesége.

A Daczó Tamás fia István volt. István fiai: Daczó Gergely, Máté, Zsigmond, Ferencz és László; leánya Katalin.

Az emberi sors furcsa változása Isten hatalma alatt.

Itt aztán állj meg kegyes olvasó! Vedd szemlélőre az élet szeszélyét és furcsa változását s nézd, vajjon mit fogsz látni?! Mégis, mielőtt ezt tennéd, nyisd ki a szemed, végy elő nagyító üveget s figyeld meg jól ezzel is. Mielőtt azonban még így is szemügyre vennéd, kérlek, nézd a Becz familiának e leszármazását s olvasd el a függelékből a Nyujtódí Domokos családját is. Látni fogod, hogy ennek nagyobbik fia Damokos Pál, a kisebbik meg Becz mre. Mikor aztán mind a két leszármazást figyelmesen végig o'vastad, tekintsd át eleitől kezdve újra s vajjon mit fogsz látni? Látni fogod, hogy Nyujtódí Domokostól származtak fejedelmek, származtak grófok, származtak bárók, származtak fő és köznemesek. Most vedd aztán a nagyító üveget s figyeld, hogy mit találsz tovább? Látni fogod, hogy ugyanattól az egy embertől származtak lófőszé-

kelyek, származtak puskások és találsz tőle ma parasztokat vagy jobbágyokat is, sőt még koldusokat is. Oh valóban a szerencse mily forgandó s a sors mily változékony! Eredj most hát, bárki vagy is, kérkedj familiáddal, vezesd le Adámtól, dicsekedj vérével! Azonban vigyázz, mindezt úgy tedd, hogy lássák, nem feledted el a Nyujtói Domokos familiájában tapasztalt forgandó szerencsét és sors változását.

Adattár.

3.

Lónyay Anna, Kemény Jánosné meghívja Teleki Mihályt a Kende Erzsébet és Debreczeni Ferencz lakodalmára.

Aranyosmedgyes, 1669. december 14.

Sok jókkal, jó egészséges hosszú étellel álgya meg Isten Kegyelmedet édes komám uram!

Istennek kegyes rendeléséből s több jóakaró becsületes atyafiaknak tetszések is járulván ez dologhoz, ez elmúlt napokban nemzetes Kende Gábor uram ő kegyelme nagyobbik szerelmes hajadon leányát, Kende Erzsébetet ígérte léjendő házastársul nemzetes Debreczeni Ferencz uramnak.

Nem lévén azért idegen nekünk is, atyafi szeretettől viseltetvén jóakaratumkat akarjuk mutatni ő kegyelméhez, lakodalmoknak solemnitását egyenlő értelemből rendeltük ez következő 1666. esztendőbeli Boldog Asszony havának tizenharmadik napján itt, aranyos medgyesi házunknál celebráltatni.

Kegyelmedet szeretettel kérem, ez megirt napon és helyen, jó idején legyen jelen asszonyommal ő kegyelmével, Kegyelmed szerelmes házastársával edgyütt. Ezbéli kegyelmed fáradságát Kegyelmedtől szívesen veszem; bizonyos választ várván.

Tartsa Isten Kegyelmedet jó egészségben.

Datum in arce Aranyos Medgyes, die 14. Decembris anno 1666.

Kegyelmednek jóakarója

Lonyai Anna mpr.

Külön szelet papiroskán: Noha az lakodalomnak napja 13. Januarii vagyon, mindazonáltal Kegyelmedet édes Teleki Mihály komám uram, asszonyommal ő kegyelmével, ujesztendő napjára is jó szívet látom.

Czím: Tekintetes nemzetes Teleki Mihály uramnak (titulus) nekem jóakaró komám uramnak ő kegyelmének adassék.

(Eredetije a széki gróf Teleki-nemzetség marosvásárhelyi levéltárában: Missilis osztály. 849. sz. a.)

Ifj. Biás István,

4.

Lónyay Anna, Kemény Jánosné meghívja Teleki Mihályt a Saly Kata és Zoltány Farkas lakodalmára.

Aranyosmedgyes, 1669 december 20.

Édes komám uram! Isten Kegyelmedet komám asszonnyal és szerelmes gyermekeivel éltesse jó egészségben!

Ennekelőtte való időkbén, Istennek törvényes parancsolatja és az anyaszentegyháznak régi bévöit jó rendtartása szerént ígértük volt el néhai nemzetes Saly István uram megnevezett árváját, nemzetes Saly Katát becsületes szolgánknak, nemzetes Zoltány Farkas uramnak jövendőbéli szent házasságra, melynek tisztességes megadásának és lakodalmaknak napját rendeltem ez következő Boldog Asszony havának nyolczadik napjára, aranyos-medgyesi házunknál celebráltatni.

Mtnek okáért Kegyelmedet kérjük édes komám uram, az megirt napon és helyen reggel nyolcz órakor mind az édes komám asszonnyal és szerelmes gyermekeivel edgyütt ne nehezteljen, mely Kegyelmetek jóakarattját szolgálhassam meg én is Kegyelmeteknek.

Ezek után ajánlván Istennek oltalmában Kegyelmeteket.

Datum in Ar. Medgyes, die 20. X-bris 1669.

Kegyelmednek jóakaró komája,
Lonyai Anna mpr.

Czim: Tekintetes, nemzetes Teleki Mihály uramnak (titulus) Nekem jóakaró komám uramnak ő kegyelmének.

(Eredetije a széki gróf Teleki-nemzetség marosvásárhelyi levéltárában: Missilis osztály, 1043. sz. a.)

Ifj. Biás István.

5.

Petki Nagy Zsuzsánna, gróf Teleki Sándorné levele anyjának, özv. petki Nagy Zsigmondné sz. Kováts Juditnak, melyben leányának, Teleki Klárának halálát tudatja.

Nagy-Szeben, 1742 januárius 5.

Édes asszonyom anyám! Ajánlom Kigyelmednek léányi engedelmességgel való alázatos szolgálatomat és Istentől szerencsés hosszú életet s jó egészséget kívánok!

Én édes asszonyom anyám, ezen levelemet igen nagy szomorúsággal és keserőséggel írom Kigyelmednek, mivel az én Istenemtől mi igen nagy keserőséggel illetetünk. Az édes kedves,

Istenfélő leányomat *Klárát*, az én Istenem tegnap estve igen szép csendesen az árnyék világból kiszollitá három hétig terhes fekvő betegsége után, jól lehet hogy még az elmúlt tavasztól fogván mind erőtlenedett és igen köhögött és fogyott, szárazbetegségben esvén és tegnap estvig halála órájáig mind vért pökött.

Külömben az ő halála dicsőséges volt és egisz betegségiben mind inkább szép fohászzkodásokkal imátkozott és az dicsőséges menyországban csak által lépett, kinek is meghidegedett, elgyengült tetemeit az koporsóban Isten segedelme által holnap akarjuk bétenni és annak utánna kevés idő mulva Gernyeszegrre kiküldjük és az ott való templomban több gyermekeihez temetjük.

Magunk is itt nem akarnánk késni, mivel uram ő kigyelme is erőtelen gyenge egésséggel vagon.

Kérem édes asszonyom anyám Kigyelmedet igen alázatos engedelmisséggel, hogy ezen szomorú dolgon felette magát ne rontsa. Meg kell nyugodnunk azon, hogy Istennek így tetszett és ő felsége őtet nekünk csak eddig adta volt, már pedig mint magáért vissza vette az örökkévaló dicsőségben.

Kigyelmedet édes asszonyom anyám szomorú szebeni szállásunkra igen jó szívvel lájunk. Kérem édes asszonyom anyám Kigyelmedet igen alázatosan, hogy ingemet ne sajnáljon Kigyelmed az maga egésségéről tudósítani.

Uram ő kigyelme ajánlja Kigyelmednek édes asszonyom anyám igaz kötelességgel való szolgálatját és Istentől szerencsés hosszú életet s jó egésséget kíván. A gyermekek Istennek hála türhető egésségben vagnak, kik is Kigyelmedet édes asszonyom anyám alázatos engedelmisséggel köszöntnek és Istentől szerencsés hosszú életet s jó egésséget kívánnak.

Ezzel Istennek kegyes oltalmában ajánlom Kigyelmedet édes asszonyom anyám.

Kigyelmednek alázatos szolgálója s engedelmes leánya,

Nagy Susánna mpr.

N.-Szeben, anno 1742. 5. Januarii.

Czim: Néhai tekintetes nemzetes petki Nagy Sigmund uram meghagyatott árva özvegyinek, tekintetes nemzetes Kováts Judith asszonynak nekem édes asszonyom anyámnak alázatos engedelmisséggel, Petek.

(Eredetije a széki gróf Teleki-nemzetség marosvásárhelyi levéltárában: gróf Teleki Sándor osztály, 3505—3506. sz. kötegben.)

Ifj. Biás István.

6.

Lengyelfalvi Orbán Elek bárói oklevele.

Bécs, 1744 november 13.

NOS MARIA THERESIA etc. Tibi fideli nostro egregio *Alexio Orbán de Lengyelfalva*, sedis nostrae in haereditario nobis Transylvaniae principatu siculicalis Aranyos supremo judici regio salutem et gratiae nostrae regio principalis incrementum. Cum in gubernandis feliciter populis divinitus nobis concreditae clementissimae nostrae eo saluberrime dirigantur intentiones, quo familiarum splendor tantum regio benignitatis nostrae lumine illustretur, quantum decora fidelium subditorum nostrorum merita eo magis digna esse videantur et non solum antiquam generis tui nobilitatem, quam id etiam comprobet quod adhuc approbatarum memorati principatus constitutionum concinnationis tempore, quem admodum ex earundem conclusionis tenore constaret, Franciscus quondam Orbán de Lengyelfalva tabulae regiae in eodem principatu judicariae assessoris munere flourit, proinde jam ille de praenobili progenitorum suorum sanguine duxisse originem appareat eademque pluribus conspicuis per varias successive affinitates et cognationes adeptos familiis innexa sit, verum etiam praeclara illius merita, multifariis sago, togaque praestitis servitiis comparata, veluti recentius genitorem tuum praeattactae sedis Aranyos supremi judicis regii officio laudabiliter perfunctum non tantum quibusvis aliis occasionibus, sed et momentosis summamque illius principatus tangentibus negotiis luculentum devotae in nos augustamque domum nostram fidelitatis suae documentum, teque ipsum a nobis ad idem munus ob laudatas tuas qualitates evectum non minorem paribus in occurrentiis fidelitatem edidisse recenseas, horum ut et nonnullorum fidelium nostrorum recommendationis de te impensius factae intuitu comprimis ex nostra in fideles nobis subditos, teque ipsum propensa clementia demissis tuis praecibus benigne deferre volumus, clementer, de te persvasae, ut ex hac sublimatione acrius adhuc ad porro currendum in promovendis, augmentandisque servitiis nostris, patriaeque tuae commodis relosae fidelitatis tramitem calcar tibi

sumsisse, aliisque ad benemerendum fore exemplo videre, te proinde *Alexium Orbán de Lengyelfalva, coniugemque tuam Claram natam Béldi de Uzon, ac filium Antonium, filiasque tuas Catharinam et Elisabetham jam natos*, et imposterum divina ex benedictione nascituros, haeredesque et posteros eorundem utriusques sexu universos in infinitum ad ordinem et consortium liberorum baronum seu magnatum nostrorum in dicto nostro Transylvaniae principatu, nec non regno aequo nostro Hungariae, aliisque regnis ditionibus et provinciis nostris haereditariis, rubra cera in literarum suarum obsignatione utentium cum solemnibus praedicato liberorum baronum de Lengyelfalva benigne recipiendos, evehendos, aggregandos, annumerandos, et cooptandos consuetoque baronum titulo donandos duximus, et condecorandos volentes et per expressum decernentes, ut tu *Alexi Orbán de Lengyelfalva* a modo deinceps futuris, etc. Quo vero perpetuum hujus nostrae benignitatis erga te declaratae extat documentum eademque pleniori beneficio decorata clarius in hominum oculos incurrat, praememorata, auctoritate nostra, antiqua, et gentilitia armorum tuorum, quibus hactenus usus es insignia hac cum additione, quod in orthodoxae pietatis militari fortitudine junctae tesseram rosariam seu corolla sanctissimae Deiparae virginis precatoria gladii capulo circumducta sibi, tuisque tanquam liberis baronibus habendis, gerenda et ferenda clementer acceptavimus, et confirmavimus et respectivae dedimus, et contulimus, imo tanquam libero baroni habenda, ferenda et gerenda benigne concessimus, et impertiti sumus. Decernentes et ex certa nostra scientia etc. [A szokott stílusban.]

Datum in civitate nostra Vienna Austriae die decima tertia mensis novembris, anno Domini millesimo septingentesimo quadragésimo quarto. Regnorum vero nostrorum quinto.

Maria Theresia mpr.

Josephus Kozma
de Kezdi Szent Lélek mpr.

Comes Ladislaus Gyulaffi
liber baro de Rátoth mpr.

(Könyvalakú eredeti je festett címerrel és függő pecséttel báró Orbán János birtokában Székelyudvarhelyt.)

Dr. Persián Kálmán.

7.

Kisborosnyai Tompa János meghatalmazása és fiának anyai leszármazása.

Alsócsernáton, 1765 márczius 6.

Én *küs-borosnyai Tompa János*, mint előbbeni néhai feleségemtől *Fekete Katától* való fiamnak, *Miklósnak* curatora, adom ezen levelemet az asszonnak Kelementelkén lakó *Tatai Sámuelné*, *Székely Debora* asszonynak arról, hogy Marosszékbén Csitt-Szent-Iványban lévén bizonyos részportiója néhai sepsi-köröspataki *Kálnoki Tamásné*, *Balog Erzsébet* Asszonynak, mely is rész szerint illetné az édes fiamot *Tompa Miklóst*, mivel az említett édes anyjának az anyja *bardóczi Fekete Pálné*, *Kálnoki Kata*, édes leánya volt *Kálnoki Tamásné*, *Balog Erzsébet* asszonynak, de mostan azon portiót egészen manutenealja a méltóságos ur liber báró szent-iványi Henter Ádám uram ő nagysága, mint idegen; én azért, mint fiamnak curatora engedtem és cedáltam fennemlített *Székely Debora* asszonynak, hogy a fiamot concernálható részét magához válthassa és mindaddig békességesen birhassa, míg pénzét a fiam vagy posteritási deponálják. Melyről ut supra fide mediante adom ezen cessionalisomot, pecsétemmel és subscriptiómmal megerősítvén. Signatum Alsó-Csernáton, anno 1765. die 6-ta Martij.

Tompa János a háromszéki continua táblának hütös assessora mpr.

(Eredetije a széki gróf Teleki-nemzetség marosvásárhelyi levéltárában: sárdi Simén-osztály, fasc. 38.)

Ifj. Biás István.

Kérdések.

1. Kik voltak szülői az 1787—1840 között Kendilonán és Kolozsvárt élt *Pataki Miklósnak*?
2. Kik voltak szülői az 1807—1840 között Nagyenyeden, Borosnyón, és Bitán lakott *Kovácsnai Lajosnak*?
3. Kik voltak szülői az 1774—1840 között élő Magyar-Sülyén lakott *Zudorné, Simándi Petronellának*?
4. Van-e valakinek valamelyes adata a XVIII. század folyamán Marosszékbén élt *Csejdi* családról?
5. Ki volt édes anyja az 1794-ben Székelyudvarhelyről Kolozsvárra költözött *Kocsis Györgynek*, a K. János fiának?
6. Kik voltak szülői az 1800. évben Kolozsvárt *Kocsis Györgygel* házasságra lépett *Hähring Zsófiának*?